

Pszczyna, dnia 28.02.2017 r.

DEF.0310.1.2017

**Rada Miejska
w P s z c z y n i e**

**Burmistrz
P s z c z y n y**

Na podstawie art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (tekst jednolity z dnia 7 czerwca 2016 roku Dz. U. z 2016 r. poz. 930 z późn. zm.) Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczynie składa sprawozdanie z działalności za 2016 r. oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej na 2017 rok.

SPIS TREŚCI

I. Część ogólna	strona 3
1. Dane ogólne o wykonaniu budżetu	strona 3
II. Dochody budżetowe	strona 4
1. Wykonanie dochodów w ujęciu tabelarycznym	strona 4
2. Część opisowa dochodów budżetowych	strona 4
III. Wydatki budżetowe	strona 7
1. Wykonanie wydatków w ujęciu tabelarycznym	strona 7
2. Część opisowa wydatków budżetowych	strona 7
a. Koszty obsługi świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego	strona 10
IV. Charakterystyka świadczeniobiorców w Gminie Pszczyna w zakresie pomocy społecznej.....	strona 18
V. Działalność Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczynie w 2016 roku	strona 20
1. Klub Integracji Społecznej	strona 20
2. Prace społecznie użyteczne	strona 23
3. Punkt Interwencji Kryzysowej dla Ofiar Przemocy i Rodzin z Problemem Alkoholowym.....	strona 23
4. Punkt Wsparcia dla Osób i Rodzin w Rozwiązywaniu Sytuacji Konfliktowych	strona 24
5. Punkt Informacji Obywatelskiej	strona 25
6. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	strona 25
7. Klub Seniora	strona 28
8. Świadczenia rodzinne.....	strona 29
9. Fundusz alimentacyjny.....	strona 29
10. Stypendia i zasiłki szkolne.....	strona 29
11. Świadczenie wychowawcze Program „Rodzina 500 plus”.....	strona 29
VI. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej na 2017 r.	strona 31

S p r a w o z d a n i e

opisowe z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczynie za 2016 r.

I – Część ogólna.

1. Dane ogólne o wykonaniu budżetu.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczynie dysponował w roku 2016 budżetem ogółem w wysokości 50.535.810,00 zł z tego:

- środki finansowe z Urzędu Miasta	4.826.217,00
- dotacje celowe z budżetu państwa na zadania z administracji rządowej	42.604.694,00
- dotacje celowe z budżetu państwa – na zadania własne gminy (dożywianie)	318.812,00
- dotacje celowe z budżetu państwa – na zadania własne gminy (zas. okresowe)	440.905,00
- dotacje celowe z budżetu państwa – na zadania własne gminy (zas. stałe i skl. na ub. zdr.)	1.031.307,00
- dotacje celowe z budżetu państwa – na zadania własne gminy na częściowe utrzymanie OPS	567.472,00
- dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zatrudnienia asystentów rodziny	36.000,00
- dotacje celowe z budżetu państwa – na dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym	264.648,00
- środki europejskie z EFS na realizację projektu RPO WSL	278.705,00
- dochody gminy z tyt. odpł. za usługi opiekuńcze	30.000,00
- dochody gminy z tyt. wyegzekwowanych kwot przez komorników od dłużników alimentacyjnych	58.000,00
- dochody budżetu państwa z tytułu świadczeń nienależnie pobranych	67.050,00
- dochody gminy z tyt. kapitalizacji odsetek od środków na rach. bankowych	12.000,00

II - Dochody budżetowe.**1. Wykonanie dochodów w ujęciu tabelarycznym.**

Dział	Rozdział	Treść	Plan	Wykonanie	%
852		Pomoc społeczna	45.444.945,00	45.281.494,21	99,60
	85206	Wspieranie rodziny	36.000,00	36.000,00	100,00
	85211	Świadczenie wychowawcze	27.891.505,00	27.777.742,06,	99,60
	85212	Świadczenia rodzinne, świad. z fun. alim. oraz skł. na ub. emer. i rent. z ubezpieczenia społ.	14.787.500,00	14.764.838,31	99,80
	85213	Składki na ub. Zdrowotne	109.246,00	105.999,37	97,03
	85214	Zasiłki i pomoc w naturze oraz skł. na ubesp. społ. – dotacja na zadania własne (zasiłki okresowe)	440.905,00	449.891,39	102,00
	85216	Zasiłki stałe	956.850,00	930.066,30	97,20
	85219	Ośrodki Pomocy Społecznej – dot. z budżetu na zad. własne (utrzymanie OPS)	579.472,00	609.297,21	105,10
	85228	Usługi opiekuńcze	45.150,00	41.167,90	91,20
	85295	Pozostała działalność – dotacja na zadania własne real. proj. RPO WSL	598.317,00	566.491,67	94,70
854	85415	Pomoc materialna dla uczniów	264.648,00	244.104,00	92,20

2. Część opisowa dochodów budżetowych.

Realizacja budżetu po stronie dochodów w ujęciu analitycznym przedstawia się następująco:

Dział 852 Pomoc Społeczna

plan: 45.444.945,00   wykonanie: 45.281.494,21   99,60%

Rozdział 85206 – Wspieranie rodziny.

plan: 36.000,00   wykonanie: 36.000,00   100,00%

Dotacja celowa z budżetu państwa za zadania własne z przeznaczeniem na dofinansowanie kosztów zatrudnienia asystentów rodziny.

Rozdział 85212 – Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego

plan: 14.787.500,00   wykonanie: 14.764.838,31   99,80%

dochody w tym rozdziale to:

- dotacja celowa z budżetu państwa na realizację zadań z administracji rządowej zleconych gminie   14.645.639,22
- zwroty zaliczek aliment. i świad. z fund. alimentacyjnego wyegzekwowanych przez komornika   67.782,16
- zwroty świadczeń nienależnie pobranych wraz z odsetkami ustawowymi   51.416,93

Rozdział 85213 – składki na ubezpieczenia zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz niektóre świadczenia rodzinne

plan: 109.246,00   wykonanie: 105.999,37   97,00%

dotacja celowa z budżetu państwa na zadania własne i zlecone gminie

Rozdział 85214 - Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia społeczne

plan: 440.905,00   wykonanie: 449.891,39   102,00%

na wykonanie dochodów w tym rozdziale składa się:

- zwrot opłat za DPS za lata ub. i usługi pogrzebowe   9.253,47
- dotacja celowa z budżetu państwa na realizację zadań własnych gminy (zasiłki okresowe)   440.637,92

Rozdział 85216 - Zasiłki stałe

plan: 956.850,00   wykonanie: 930.066,30   97,20%

na wykonanie dochodów w tym rozdziale składa się:

- dotacja celowa z budżetu państwa na realizację zadań własnych gminy (zasiłki stałe)   929.877,80
- zwrot zasiłków nienależnie pobranych   188,50

Rozdział 85219 - Ośrodki Pomocy Społecznej

plan: 579.472,00   wykonanie: 609.297,21   105,10%

środki w tym rozdziale to:

- doch. z tyt. kap. odsetek od śr. na rach. bankowym   41.825,21
- dotacja celowa z budżetu państwa na częściowe pokrycie kosztów utrzymania Ośrodka Pomocy Społecznej   567.472,00

Rozdział 85206 – Wspieranie rodziny

plan: 130.968,00	wykonanie:	108.027,49	82,50%
w tym:			
wynagrodzenia osobowe:			
plan: 102.448,00	wykonanie:	83.793,82	81,80%
dodatkowe wynagrodzenie roczne			
plan: 5.050,00	wykonanie:	4.817,29	95,40%
pochodne od wynagrodzeń:			
plan: 21.282,00	wykonanie:	17.228,52	80,90%
odpis na ZFŚS			
plan: 2.188,00	wykonanie:	2.187,86	100,00%

Rozdział 85211 – Świadczenia wychowawcze

plan: 27.891.505,00	wykonanie:	27.777.742,06	99,60%
<u>§ 3110 Świadczenia społeczne.</u>			
plan: 27.397.581,00	wykonanie:	27.397.406,91	100,00%

Koszty obsługi świadczenia wychowawczego i wdrażania ustawy

plan: 493.924,00	wykonanie:	380.335,15	77,00%
w tym:			
<u>§ 4010 - wynagrodzenia osobowe pracowników</u>			
plan: 186.000,00	wykonanie:	176.414,70	
<u>§ 4170 - wynagrodzenia bezosobowe</u>			
plan: 10.000,00	wykonanie:	1.276,00	
<u>§ 4110 – składki na ubezpieczenia społeczne</u>			
plan: 36.500,00	wykonanie:	30.737,30	
<u>§ 4120 – składki na Fundusz Pracy</u>			
plan: 6.500,00	wykonanie:	4.317,72	
<u>§ 4210 – zakup materiałów</u>			
plan: 72.015,00	wykonanie:	45.092,92	
<u>§ 4260 – zakup energii</u>			
plan: 12.025,00	wykonanie:	1.018,09	
<u>§ 4260 – zakup usług remontowych</u>			
plan: 10.000,00	wykonanie:	7.136,72	
<u>§ 4280 – zakup usług zdrowotnych</u>			
plan: 200,00	wykonanie:	180,00	

§ 4300 – zakup usług

plan: 80.714,00	wykonanie:	37.165,31
-----------------	------------	-----------

§ 4360 – zakup usług telekomunikacyjnych

plan: 2.700,00	wykonanie:	2.700,00
----------------	------------	----------

§ 4400 – opłaty czynszowe

plan: 13.800,00	wykonanie:	13.721,40
-----------------	------------	-----------

§ 4440 – odpis na ZFŚS

plan: 5.470,00	wykonanie:	5.469,65
----------------	------------	----------

§ 4700 – szkolenia pracowników

plan: 8.000,00	wykonanie:	6.079,84
----------------	------------	----------

§ 6060 – wydatki na zakupy inwestycyjne

plan: 50.000,00	wykonanie:	49.025,50
-----------------	------------	-----------

Rozdział 85212 – Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego

plan: 14.760.223,00	wykonanie:	14.691.044,27	99,50%
---------------------	------------	---------------	--------

§ 3110 Świadczenia społeczne.

plan: 13.665.562,00	wykonanie:	13.658.664,59	99,90%
---------------------	------------	---------------	--------

w tym:

- zasiłki rodzinne	3.731.213,63
---------------------------	--------------

- dodatki do zasiłków rodz. ogółem:	1.874.868,95
--	--------------

w tym z tytułu:

- urodzenia dziecka	173.512,38
---------------------	------------

- opieki nad dzieckiem w okresie urlopu wychowawczego	471.234,50
--	------------

- samotnego wychowywania dziecka	230.158,26
----------------------------------	------------

- kształ. i reh. dziecka niepełnospr.	175.889,83
---------------------------------------	------------

- rozpoczęcia roku szkolnego	200.698,30
------------------------------	------------

- na pokr. wyd. związanych z pobytem poza miejscem zamieszkania	3.424,00
--	----------

- na pokr. wyd. zw. z dojazdem do szkoły	133.460,51
--	------------

- wychow. dziecka w rodz. wielodzietnej	486.491,17
---	------------

- świadczenia opiekuńcze ogółem	4.202.720,58
--	---------------------

w tym:

- świadczenia pielęgnacyjne	2.344.481,30
-----------------------------	--------------

- specjalny zasiłek opiekuńczy	148.640,20
--------------------------------	------------

- zasiłki pielęgnacyjne	1.709.599,08
-------------------------	--------------

§ 4360 – Opłaty z tytułu zakupu usług telefonii stacjonarnej.

plan: 2.400,00	wykonanie: 1.200,00	50,00 %
----------------	---------------------	---------

§ 4610 – Koszty egzekucji komorniczej.

plan: 4.000,00	wykonanie: 672,26	16,80 %
----------------	-------------------	---------

§ 4700 – Szkolenie pracowników.

plan: 1.000,00	wykonanie: 950,66	95,10%
----------------	-------------------	--------

Rozdział 85213 – składki na ubezpieczenia zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz niektóre świadczenia rodzinne

plan: 109.246,00	wykonanie: 105.999,37	97,00 %
------------------	-----------------------	---------

§ 4130. Składki na ubezpieczenia zdrowotne

plan: 109.246,00	wykonanie: 105.999,37	97,00 %
------------------	-----------------------	---------

składki zdr. opłacone za 154 osoby pobier. zas. stałe	72.287,17
---	-----------

składki zdrowotne za 29 osób pob. świad. piel., SZO, ZDO	33.712,20
--	-----------

Rozdział 85214 - Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia społeczne

plan: 1.910.325,00	wykonanie: 1.875.102,08	98,20%
--------------------	-------------------------	--------

	<u>plan</u>	<u>wykonanie</u>
zadania własne finansowane z Gminy:	1.469.420,00	1.434.464,16
zadania własne finan. z budż. państwa (zas. okresowe)	440.905,00	440.637,92
	-----	-----
	1.910.325,00	1.875.102,08

w tym:

§ 3110. Świadczenia społeczne.

	<u>plan</u>	<u>wykonanie</u>
zadania własne finansowane z Gminy:	498.420,00	483.514,52
zadania własne finan. z budż. Państwa (zas. okresowe)	440.905,00	440.637,92
	-----	-----
	939.325,00	924.152,44

w tym:

zadania własne – finansowane ze środków Gminy	483.514,52
- schronienie dla 50 osób	217.239,03
- zasiłki celowe na różne formy pomocy dla 701 rodzin	266.275,49

zadania własne – finansowane z budżetu państwa	440.637,92
- zasiłki okresowe dla 285 rodzin – ogółem	440.637,92
w tym przyznane:	
z powodu bezrobocia (218 rodzin)	355.882,92
z powodu długotrwałej choroby (36 rodzin)	27.135,00
z powodu niepełnosprawności (35 rodzin)	32.706,00
inne (29 rodzin)	24.914,00

Minimalna wysokość zasiłku okresowego od 2008 r. wynosi **50%** różnicy między kryterium dochodowym z ustawy o pomocy społecznej a dochodem osoby (w przypadku osoby samotnie gospodarującej) i **50%** różnicy między kryterium dochodowym rodziny z ustawy o pomocy społecznej a dochodem rodziny (w przypadku rodziny).

Wydatki na zasiłki okresowe w minimalnej wysokości pokryto dotacją celową z budżetu państwa.

§ 4300. Zakup usług pozostałych (zadania własne)

plan: 21.000,00	wykonanie: 12.256,00	58,40%
-----------------	----------------------	--------

wydatki dotyczą usług pogrzebowych

§ 4330. Opłaty za pobyt w Domu Pomocy Społecznej

plan: 950.000,00	wykonanie: 938.693,64	98,80%
------------------	-----------------------	--------

Odpłatność gminy za pobyt 41 osób w DPS.

Rozdział 85216 - Zasiłki stałe

plan: 956.600,00	wykonanie: 929.877,80	97,20%
------------------	-----------------------	--------

§ 3110. Świadczenia społeczne.

plan: 956.600,00	wykonanie: 929.877,80	97,20%
------------------	-----------------------	--------

Zasiłki stałe dla 149 osób samotnie gospodarujących -	807.841,84
---	------------

Zasiłki stałe dla 41 osób pozostających w rodzinie -	122.035,96
--	------------

Rozdział 85219 - Ośrodki Pomocy Społecznej

plan: 2.863.028,00	wykonanie: 2.698.774,22	94,30%
	plan	wykonanie
finansowane przez gminę	2.295.556,00	2.131.302,22
finansowane z budżetu państwa	567.472,00	567.472,00
	-----	
razem:	2.863.028,00	2.698.774,22

§ 3020. Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń.

plan: 1.920,00	wykonanie: 1.520,00	79,20%
----------------	---------------------	--------

§ 4010. Wynagrodzenia osobowe pracowników.

plan: 1.899.867,00	wykonanie: 1.797.553,74	94,60%
--------------------	-------------------------	--------

§ 4040. Dodatkowe wynagrodzenie roczne.

plan: 130.565,00	wykonanie: 130.535,39	99,90%
------------------	-----------------------	--------

wypłata „trzynastki” dla pracowników OPS

§ 4110,4120,4140,4440. Składki na ubezpieczenie społeczne, fundusz pracy, ZFŚS, PFRON

plan: 430.546,00	wykonanie: 408.004,25	94,80%
------------------	-----------------------	--------

Wydatki dotyczą pochodnych od wynagrodzeń osobowych i dodatkowej nagrody rocznej oraz odpisu na ZFŚS.

§ 4170. Wynagrodzenia bezosobowe.

plan: 7.900,00	wykonanie: 5.181,00	65,60%
----------------	---------------------	--------

§ 4210. Materiały i wyposażenie.

plan: 47.000,00	wykonanie: 45.135,03	96,00%
-----------------	----------------------	--------

z tego:

- materiały biurowe i wyposażenie	21.004,51
- prenumerata czasopism	3.334,75
- pozostałe zakupy	20.795,77

§ 4260. Zakup energii.

plan: 40.000,00	wykonanie:	32.238,50	80,60%
-----------------	------------	-----------	--------

z tego:

- energia elektryczna	14.473,26
- CO	14.889,66
- woda	2.875,58

§ 4270. Zakup usług remontowych.

plan: 6.000,00	wykonanie:	2.587,31	43,10%
----------------	------------	----------	--------

Remont pomieszczeń i naprawy sprzętu.

§ 4280. Zakup usług zdrowotnych.

plan: 6.500,00	wykonanie:	5.134,00	79,00%
----------------	------------	----------	--------

§ 4300. Zakup usług pozostałych.

plan: 86.630,00	wykonanie:	77.203,20	89,10%
-----------------	------------	-----------	--------

z tego:

- opłaty pocztowe	6.145,87
- opłaty skredytowane	28.744,75
- wywóz śmieci i opłata za odpr. ścieków	6.182,32
- konserwacje programów, pozostałe usługi	30.660,26
- usługi BHP	5.470,00

§ 4370 – Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych.

plan: 10.900,00	wykonanie:	9.174,60	84,20 %
-----------------	------------	----------	---------

§ 4400 – Opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale.

plan: 131.900,00	wykonanie:	125.269,45	95,00 %
------------------	------------	------------	---------

§ 4410. Delegacje służbowe krajowe

plan: 40.000,00	wykonanie:	38.972,48	97,40%
-----------------	------------	-----------	--------

z tego:

- koszty delegacji	2.491,49
- ryczałty samochodowe	36.480,99

§ 4430. Różne opłaty i składki

plan: 4.300,00	wykonanie: 2.971,00	69,10%
----------------	---------------------	--------

Ubezpieczenie majątku OPS.

§ 4700 – Szkolenie pracowników.

plan: 19.000,00	wykonanie: 17.294,27	91,00%
-----------------	----------------------	--------

Rozdział 85228 - Usługi opiekuńcze

plan: 61.250,00	wykonanie: 57.492,00	93,90%
-----------------	----------------------	--------

finansowane przez Gminę -	42.842,00
---------------------------	-----------

finansowane z budżetu państwa -	14.650,00
---------------------------------	-----------

§ 4170. Wynagrodzenia bezosobowe.

plan: 29.100,00	wykonanie: 25.842,00	88,80%
-----------------	----------------------	--------

Wydatki dotyczą usług opiekuńczych świadczonych na rzecz podopiecznych na umowę-zlecenie.

§ 4300. Zakup usług pozostałych..

plan: 32.150,00	wykonanie: 31.650,00	98,40%
-----------------	----------------------	--------

Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone przez terapeutów dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Rozdział 85232 – Klub Integracji Społecznej.

plan: 73.820,00	wykonanie: 66.694,61	90,30%
-----------------	----------------------	--------

§ 4010, 4040, 4110, 4120. Wynagrodzenia osobowe, „13” i pochodne

plan: 66.820,00	wykonanie: 63.485,87	95,00%
-----------------	----------------------	--------

- wynagrodzenia osobowe -	49.575,92
---------------------------	-----------

- pochodne od wynagrodzeń -	10.112,88
-----------------------------	-----------

- dod. wynagrodzenie roczne -	3.797,07
-------------------------------	----------

§ 4170. Wynagrodzenia bezosobowe

plan: 3.000,00	wykonanie: 2.100,00	70,00%
----------------	---------------------	--------

§ 4210. Zakup materiałów i wyposażenia

plan: 2.000,00	wykonanie: 1.002,30	50,10%
----------------	---------------------	--------

§ 4300. Zakup usług pozostałych

plan: 2.000,00	wykonanie: 106,44	5,40%
----------------	-------------------	-------

Rozdział 85295 - Pozostała działalność.

plan: 1.252.147,00	wykonanie: 1.159.458,80	92,60%
--------------------	-------------------------	--------

§ 3110. Świadczenia społeczne

plan: 601.212,00	wykonanie: 549.923,82	91,50%
------------------	-----------------------	--------

- finansowane przez gminę	235.631,82
- finansowane przez budżet państwa	314.292,00

dożywianie **536.557,20**

Całkowity koszt realizacji Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

w okresie I-XII/2016 r. wynosił ogółem **536.557,20** i został sfinansowany:

- ze środków własnych gminy	222.265,20
- z dotacji celowej budżetu państwa	314.292,00

W ramach całego Programu zostały sfinansowane:

- posiłki dla dzieci do 7 roku życia	63.149,70
- posiłki dla uczniów ze szkół podst., gimnazjów	178.354,08
- posiłki dla osób dorosłych i chorych	57.421,00
- zasiłki celowe na zakup żywności i przygot. posiłku	237.632,42

Programem objęto ogółem 2.083 osoby z czego:

- 729 osób korzystało z posiłku	298.924,78
- 1.354 osoby korzystało z zas. celowego na zakup żywności	237.632,42

świadczenia wypłacane przez gminę bezrobotnym skierowanym do wykonywania prac społecznie użytecznych **13.366,62**

- świadczenia dla 15 osób bezrobotnych wykon. prace społ. użyt. w jednostkach organizacyjnych gminy (szkoły, przedszkola, OPS)	13.366,62

zakup usług przez jednostki samorządów terytorialnych od innych jednostek

plan 321.400,00	wykonanie 311.271,88	96,80%
-----------------	----------------------	--------

wydatki na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej zgodnie z art. 191 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej

realizacja projektu RPO WSL

plan 329.535,00	wykonanie 298.263,10	90,50%
-----------------	----------------------	--------

realizacja projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 współfinansowanego ze środków EFS w partnerstwie z Powiatem Pszczyńskim pt. „Droga do zmiany – wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym”

- finansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego -	251.414,67
- finansowany przez Gminę w ramach wkładu własnego -	46.848,43

IV - Charakterystyka świadczeniobiorców w Gminie Pszczyna w zakresie pomocy społecznej

Tabela nr 1 prezentuje liczbę osób i rodzin, które w 2016 roku zostały objęte pomocą niezależnie od rodzaju i formy świadczeń.

Tabela nr 1 – Liczba osób i rodzin objętych pomocą w 2016 roku

2016 rok	
liczba rodzin	955
liczba osób w rodzinach	2.454
liczba osób, którym przyznano świadczenie decyzją	1.558
rzeczywista liczba rodzin objętych pomocą	1.012
rodziny objęte wyłącznie pracą socjalną	58

Tabela nr 2 – Struktura świadczeniobiorców w 2016 roku

Przyczyny udzielenia pomocy	Liczba gospodarstw
ubóstwo	640
bezdomność	62
potrzeba ochrony macierzyństwa	150
bezrobocie	435
upośledzenie fizyczne lub umysłowe	322
długotrwała choroba	338
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	257
w tym:	
rodziny niepełne	142
rodziny wielodzietne	67
alkoholizm	61
narkomania	9
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	24
zdarzenia losowe	2
przemoc w rodzinie	13

Pomoc w postaci jednego gorącego posiłku dla osób dorosłych tego potrzebujących jest realizowana przez Ośrodek w formie obiadu w Restauracji „Sułtan”. W roku 2016 ogółem korzystało z jednego posiłku 30 osób.

Tabela nr 3 - Analiza świadczeniobiorców w gminie Pszczyna za okres ostatnich czterech lat

Lata	2013	2014	2015	2016
Liczba rodzin objętych pomocą (zasiłki i pomoc w naturze)	2033	1954	1818	1558
Rodziny objęte tylko pracą socjalną	2	2	37	58
Rodziny otrzymujące zasiłek celowy	975	921	862	716
w tym: Rodziny otrzymujące zasiłek celowy specjalny	194	260	230	194

W 2016 r. na 1558 rodzin otrzymujących zasiłki i pomoc w naturze (finansowane tak z budżetu gminy jak i z budżetu państwa) 954 to rodziny o dochodach poniżej kryterium ustawowego, co oznacza, że w 2016 r. zgłosiły się z terenu naszej gminy 954 rodziny, które otrzymywały stałą, comiesięczną bądź jednorazową pomoc pieniężną w postaci zasiłku celowego (realizacja z budżetu gminy) na bieżące funkcjonowanie rodziny. Z tej formy pomocy korzystają w miarę systematycznie osoby samotne, od kilku lat zarejestrowane jako osoby bezrobotne w PUP, dla których często obok dochodów uzyskiwanych z pracy w szarej strefie jest to jedyne źródło utrzymania, a także rodziny bez dochodów lub których dochody są na tyle niskie, iż nie pozwalają im na bieżące utrzymanie.

V - Działalność Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczynie w 2016 r.

1. Klub Integracji Społecznej

Klub Integracji Społecznej funkcjonuje jako jeden z działów Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczynie od marca 2006 roku.

Zadaniem Klubu w Pszczynie jest przede wszystkim wspieranie osób bezrobotnych, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z Gminy Pszczyna. Formuła Klubu ma umożliwić wzrost aktywności życiowej, wyzwolenie się z bierności i uzyskanie narzędzi do samodzielnego radzenia sobie z trudnościami, na jakie napotykają osoby długotrwale bezrobotne.

Głównym celem KIS jest:

- minimalizowanie skutków bezrobocia,
- promowanie aktywności i przedsiębiorczości społecznej,
- przygotowanie do podjęcia zatrudnienia np. w ramach prac społecznie użytecznych,
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu,
- pomoc w wychodzeniu z izolacji i osamotnienia.

Klub Integracji Społecznej w Pszczynie spełnia wiele funkcji:

- przygotowuje i prowadzi szkolenia i warsztaty,
- oferuje poradnictwo z zakresu informacji zawodowej oraz dostępności szkoleń zawodowych w Gminie Pszczyna,
- oferuje pomoc psychologiczną indywidualną i grupową,
- oferuje pomoc prawną,
- udostępnia fachową bibliotekę,
- oferuje nieodpłatny dostęp do Internetu i telefonu w celu poszukiwania pracy dla Klientów Klubu,
- pomaga w przygotowaniu profesjonalnych aplikacji zawodowych oraz umożliwia napisanie ich na komputerze,
- oferuje dostęp do aktualnych ofert pracy oraz szkoleń i kursów podnoszących lub uzupełniających kwalifikacje zawodowe.

W ramach projektu zajęcia prowadzone są w formie indywidualnej i grupowej. Dla osób zakwalifikowanych do grup warsztatowych prowadzone są zajęcia aktywizujące i psychoedukacyjne. Zajęcia prowadzi psycholog, doradca zawodowy, lider klubu pracy, prawnik i informatyk. Rekrutacją uczestników do kolejnych edycji KIS zajmują się pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej.

Warsztaty Klubu Integracji Społecznej odbywają się dwa razy w tygodniu, w czterogodzinnych sesjach, zajęcia indywidualne z doradcą zawodowym w wymiarze 2 godzin na uczestnika projektu realizowane są przez cały okres trwania edycji. Poszczególne edycje trwają około 3 miesiące i obejmują 23 dni warsztatowe.

Zakres tematyczny zajęć obejmuje:

a. Integrację grupy

b. Zajęcia reintegracyjne realizowane poprzez:

- **reintegrację społeczną** tj. pracę nad identyfikacją własnych zasobów i umiejętności, pracę nad budowaniem pozytywnej samooceny, radzenie sobie ze stresem, trening zachowań asertywnych, warsztat z zakresu poprawnej komunikacji interpersonalnej oraz autoprezentacji.
- **reintegrację zawodową** czyli kształtowanie postawy pro-aktywnej tj. warsztaty z zakresu umiejętności aktywnego poszukiwania pracy oraz wiedzy o rynku pracy, tworzenia dokumentacji aplikacyjnej, symulacja rozmów kwalifikacyjnych z pracodawcą (sesja z kamerą).

c. Poradnictwo zawodowe - tworzenie wraz z doradcą zawodowym Indywidualnych Planów Działania.

d. Zajęcia edukacyjne z zakresu podstaw wiedzy o komputerze i Internecie.

Uzupełnieniem zajęć prowadzonych w Klubie w ramach propagowania alternatywnych form spędzania wolnego czasu są organizowane raz w roku wycieczki wyjazdowe.

Zapobieganie wykluczeniu cyfrowemu osób korzystających ze wsparcia OPS

Począwszy od roku 2015 w ramach zapobiegania wykluczeniu cyfrowemu klientów OPS w Klubie Integracji Społecznej uruchomione zostało odrębne stanowisko komputerowe dla bezrobotnych podopiecznych Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczynie. W roku 2016 działania te były kontynuowane.

W ramach tego projektu Klub Integracji Społecznej oferuje bezpłatne korzystanie ze sprzętu komputerowego z dostępem do Internetu. Wykorzystanie komputerów i Internetu w zakresie wyszukiwania informacji zawodowych, sporządzania dokumentów aplikacyjnych, wysyłania i odbierania poczty elektronicznej oraz bezpłatnego wydruku przygotowanych dokumentów jest głównym założeniem nowej oferty Klubu skierowanej do osób bezrobotnych. Pracownicy KIS udzielają wsparcia w zakresie obsługi sprzętu komputerowego i korzystania z Internetu.

Konsultacje indywidualne dla osób bezrobotnych realizowane w Klubie Integracji Społecznej

Od roku 2015 działalność KIS została wzbogacona o konsultacje indywidualne dla osób bezrobotnych, nieuczestniczących w zajęciach warsztatowych, a skierowanych na zajęcia aktywizacyjne przez pracowników socjalnych OPS. W roku 2016 działania te były kontynuowane. Pracownicy Klubu Integracji Społecznej w roku 2016 zrealizowali 441 konsultacji indywidualnych mających na celu pomoc osobie bezrobotnej w znalezieniu zatrudnienia. Po przeanalizowaniu bieżącej sytuacji osoby bezrobotnej oraz wcześniejszych doświadczeń zawodowych, jej zasobów i ograniczeń dla każdej osoby bezrobotnej tworzona jest indywidualna ścieżka działań prozatrudnieniowych, a także w razie potrzeby ścieżka edukacyjno-szkoleniowa. Z każdą osobą bezrobotną analizowane są dostępne oferty pracy, tworzone są plany kolejnych działań, wzmacniana jest motywacja klienta i samoocena. W razie potrzeby tworzone są aktualne dokumenty aplikacyjne. Pracownicy KIS udzielają także pomocy w korzystaniu z komputera i Internetu. Osoby korzystające z indywidualnych konsultacji otrzymują też propozycję podjęcia prac społecznie użytecznych bądź też podjęcia szkoleń zawodowych czy staży np. w ramach projektu systemowego realizowanego przez OPS.

Efektywność działań Klubu Integracji Społecznej

W roku 2016 zaproszenie do uczestnictwa w zajęciach warsztatowych realizowanych przez KIS otrzymało 23 osoby, uczestnikami zajęć warsztatowych w KIS były 23 osoby, a certyfikaty zakończenia zajęć otrzymało 10 osób. Były to osoby bezrobotne i długotrwale bezrobotne skierowane przez pracowników socjalnych OPS. W wyniku spotkań indywidualnych z psychologiem osoby bezrobotne zostały skierowane na zajęcia warsztatowe w Klubie Integracji Społecznej oraz na prace społecznie użyteczne. Efektem działań aktywizacyjnych realizowanych wobec osób wspieranych przez Klub było w wielu wypadkach podjęcie różnych form zatrudnienia: praca stała, umowa zlecenie, wielu z naszych klientów podjęło również prace dorywcze.

Bardzo ważnym, niemierzalnym liczbowo efektem pracy Klubu są zmiany w postawach osób bezrobotnych, podopiecznych Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczynie wyrażające się w większej aktywności i zaangażowaniu w aktywne poszukiwanie zatrudnienia. Poprzez działania aktywizacyjne nastąpiło również zwiększenie motywacji naszych klientów do podwyższania swoich kwalifikacji.

Ważnym efektem działalności Klubu jest także poszerzenie oferty pomocowej OPS, a także stopniowe usamodzielnianie beneficjentów pomocy społecznej, czego efektem jest zmniejszanie ilości klientów korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

2. Prace społecznie użyteczne.

Począwszy od roku 2007 Ośrodek Pomocy Społecznej wdraża prace społecznie użyteczne dla osób wcześniej zaktywizowanych w ramach zajęć warsztatowych Klubu Integracji Społecznej. Uczestnictwem w tej formie aktywizacji w roku 2016 objętych zostało 19 osób bezrobotnych. Podjęły one zatrudnienie w ramach prac na terenie pszczyńskich szkół, przedszkoli, Zakładu Zieleni Miejskiej w Pszczynie oraz w OPS.

3. Punkt Interwencji Kryzysowej Dla Ofiar Przemocy i Rodzin z Problemem Alkoholowym.

W roku 2016 z konsultacji w Punkcie Interwencji Kryzysowej dla ofiar przemocy i rodzin z problemem alkoholowym, funkcjonującego w ramach Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczynie skorzystało 80 rodzin, w tym 27 osób konsultowanych było w związku ze zjawiskiem przemocy domowej występującej w ich rodzinach. Punkt mieści się w siedzibie Klubu Integracji Społecznej.

Problemy, z jakimi zgłaszają się klienci do pracownika Punktu to głównie problemy przemocy domowej i często z nimi powiązane problemy alkoholowe w rodzinie. Pojawiali się również klienci z inną kategorią problemów związanymi z zaburzeniami funkcjonowania rodziny. Zaburzenia te miały związek z dysfunkcjami typu rozwód, separacja, niewydolność wychowawcza rodziców, długotrwałe bezrobocie, zdrada w związku, choroba psychiczna w rodzinie, rodzina niepełna.

Pomoc w kontakcie z ofiarą przemocy polegała głównie na:

- zanalizowaniu form doznawanej przemocy,
- oszacowaniu stopnia nasilenia przemocy,
- oszacowaniu skutków stosowanej przemocy,
- ocenie rezultatów poszukiwania pomocy przez ofiarę,

- ocenie potencjalnego zagrożenia zdrowia i życia,
- tworzeniu planu pomocy, w tym motywowanie do działań zmierzających do zatrzymania przemocy, czyli złożenie doniesienia o przestępstwie na Policji, wszczęcia procedury Niebieskiej Karty, czy też przedsięwzięcie innych kroków prawnych (separacja, rozwód, zmiana miejsca zamieszkania), a także na szeroko pojętej edukacji klientów Punktu z zakresu zjawiska przemocy domowej i uzależnień (klientom Punktu wręczane są broszury informacyjne dotyczące zjawiska przemocy i uzależnień) oraz udzielaniu wsparcia psychicznego.

Punkt Interwencji Kryzysowej współpracuje ściśle z Referatem Dzielnicowych Komendy Policji w Pszczynie Policją (dzielnicowi), kuratorami sądowymi oraz Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Pracownik Punktu ma także kontakt ze wspólnotami AA z terenu Pszczyny

Osoby uzależnione są motywowane do leczenia odwykowego czy też uczestnictwa w grupach AA, ustalane zostają także terminy przyjęcia na leczenie odwykowe, zaś osoby współuzależnione do wzięcia udziału w terapii dla osób współuzależnionych, czy też uczestnictwa w grupach AL - ANON.

4. Punkt Wsparcia dla Osób i Rodzin w Rozwiązywaniu Sytuacji Konfliktowych

Punkt Wsparcia dla Osób i Rodzin w Rozwiązywaniu Sytuacji Konfliktowych funkcjonuje w ramach Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczynie od sierpnia 2008 r. Zadaniem Punktu Wsparcia jest pomoc osobom, które pozostają w sporze ze swoimi bliskimi, znajomymi w budowaniu nowych, innych relacji z ludźmi, z którymi do tej pory pozostawali w konflikcie. Głównym celem Punktu Wsparcia jest stworzenie możliwości spotkania się osobom skonfliktowanym, ale zainteresowanym rozwiązaniem sporu w miejscu dla nich neutralnym i bezpiecznym w obecności osoby, która pomoże im w wypracowaniu porozumienia. Najważniejszą zasadą funkcjonowania Punktu Wsparcia jest dobrowolność udziału stron konfliktu w spotkaniach z mediatorem. Punkt Wsparcia dla Osób i Rodzin w Rozwiązywaniu Sytuacji Konfliktowych prowadzony jest przez pracownika socjalnego Ośrodka. Osoby zainteresowane przyjmowane są w każdy poniedziałek od 14.00 do 15.00. Wszelkie porady udzielane są bezpłatnie. W 2016 r. z poradnictwa w zakresie Punktu Wsparcia skorzystało 5 osób. Część z nich po przeprowadzeniu wstępnej rozmowy zostało przekierowanych do innych specjalistów, w zależności od specyfiki poruszanych przez nich problemów i trudności.

5. Punkt Informacji Obywatelskiej.

Punkt Informacji Obywatelskiej funkcjonujący w ramach Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczynie rozpoczął działanie w sierpniu 2008 roku.

Głównym celem Punktu jest:

- udzielanie bezpłatnych i bezstronnych porad,
- wskazywanie możliwości rozwiązań problemu,
- informowanie mieszkańców o ich prawach i uprawnieniach,
- wspieranie obywateli w samodzielnym podejmowaniu decyzji,
- współpraca z lokalnymi instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi,
- zbieranie informacji na temat potrzeb i problemów lokalnych.

Zadaniem Punktu Informacji Obywatelskiej jest przede wszystkim przybliżenie zwykłemu obywatelowi w łatwy i przystępny sposób informacji czy też praw które dotyczą zainteresowanego. Porady udzielane w ramach PIO są bezpłatne i skierowane do osób bez względu na status materialny i społeczny.

Punkt Informacji Obywatelskiej prowadzony jest przez pracownika socjalnego Ośrodka. Osoby zainteresowane przyjmowane są w każdy wtorek w godzinach od 14.00 do 15.00.

W 2016 r. z pomocy PIO skorzystały 32 osoby, którym zostały przekazane informacje z zakresu: prawa, ubezpieczenia zdrowotnego, spraw związanych z uzyskaniem lokalu z zasobów komunalnych, z zakresu pomocy społecznej oraz spraw związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej.

6. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

W Krajowym Programie Przeciwdziałanie Przemocy w Rodzinie przyjęto następującą definicję przemocy w rodzinie: *„Przemoc domowa, zwana też przemocą w rodzinie, jest to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie, skierowane przeciw członkowi rodziny, które narusza prawa i dobra osobiste powodujące cierpienie i szkody”*.

Jeśli opisane wyżej zjawisko pojawia się u rodzin lub osób sporządzona zostaje „Niebieska Karta” **"Niebieska Karta"** jest formularzem opisującym sytuację, w których dochodzi do przemocy w rodzinie, a także działania podejmowane na rzecz osoby poszkodowanej. Wszczęcie procedury "Niebieskiej Karty" następuje w przypadku powzięcia, w toku prowadzenia czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub

w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

Po wypełnieniu "**Niebieska Karta**" jest przekazywana do przewodniczącego Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie z siedzibą w Pszczynie przy ul. Kilińskiego 5a. Przewodniczący może powołać grupę roboczą w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie został powołany zarządzeniem nr SG.0050.148.2011 Burmistrza Pszczyny z dnia 02.08.2011 roku. W 2016 r. Burmistrz Pszczyny powołał nowy skład Zespołu Interdyscyplinarnego, gdyż kadencja poprzedniego składu wygasła.

Zarządzeniem z dnia 20.09.2016 r. nr SG.0050.600.2016, OPS.011.6.2016 nowy skład zespołu przedstawia się następująco:

1. Sonia Marekvia - Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczynie - Przewodnicząca Zespołu
2. Dominika Gajko - Starszy Specjalista Pracy Socjalnej Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczynie
3. Marcin Kapica - Starszy Specjalista Pracy Socjalnej Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczynie
4. Zdzisław Grygier - Przewodniczący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pszczynie
5. Marian Grygier - Zastępca Dyrektor Pszczyńskiego Zarządu Edukacji w Pszczynie
6. Rafał Marek - Kierownik Rewiru Dzielnicowych Komendy Powiatowej Policji w Pszczynie
7. Damian Dymanus - p.o. Zastępcy Naczelnika Wydziału Prewencji Komendy Powiatowej Policji w Pszczynie
8. Anna Janik - Zastępca Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Pszczynie
9. Iwona Gołyszny - Kurator Specjalista Sądu Rejonowego w Pszczynie
10. Aleksandra Latusek - Urbańczyk - Kurator Zawodowy Sądu Rejonowego w Pszczynie
11. Agnieszka Białoń - Kurator Zawodowy Sądu Rejonowego w Pszczynie
12. Bożena Zięcina - Krawiec - Kierownik SPZOZ w Pszczynie
13. Joanna Czakańska - Kierownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pszczynie
14. Aleksandra Wyrobek - Pracownik Socjalny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pszczynie
15. Piotr Kowalski - Dyrektor Ośrodka Matka Boża Różańcowa w Pszczynie
16. Magdalena Famulok - Pracownik Socjalny Ośrodka Matka Boża Różańcowa w Pszczynie

Kadencja zespołu trwać będzie pięć lat. Zespół Interdyscyplinarny spotyka się nie rzadziej niż raz na trzy miesiące wyznaczając harmonogram prac i zadań dla grup roboczych oraz omawia zagadnienia przemocy w oparciu o bieżące sprawy.

W 2016 roku miało miejsce 5 posiedzeń Zespołu, zatem zgodnie z zapisami ustawowymi – nie rzadziej niż raz na 3 miesiące.

W 2016 roku Pracownicy Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz członkowie GZI przeprowadzili szkolenie dla Pedagogów Szkolnych oraz dla nauczycieli SP nr 15 w Jankowicach z zakresu realizacji procedury Niebieskiej Karty.

Ponadto odbyło się szkolenie pt. „Prawo Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,„ prowadzone przez Pana Grzegorza Wronę konsultanta/prawnika Ogólnopolskiego Pogotowania dla Ofiar Przemocy Domowej „Niebieska Linia” w Warszawie dla członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego, funkcjonariuszy Policji, kuratorów jak również dla przedstawicieli służby zdrowia.

W 2016 roku również Gminny Zespół Interdyscyplinarny rozesłał do wszystkich Przychodni Zdrowia na terenie Gminy Pszczyzna poradnik z zakresu realizacji Procedury Niebieskiej Karty.

W 2016 roku liczba „Niebieskich Kart”, które wpłynęły do Przewodniczącego Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego to **160**, a liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty” to **129**.

Ponadto w 2016 roku, prowadzonych było **58** „Niebieskich Kart” sporządzonych w **2015** roku.

W 2016 roku Gminny Zespół Interdyscyplinarny zakończył **110** postępowań w ramach procedury „Niebieskiej Karty”.

Tabela nr 4 - Ilość „Niebieskich Kart” sporządzona przez instytucje do tego uprawnione

Lp.	Instytucja wypełniająca NK	Ilość wypełnionych NK
1.	KPP	140
2.	OPS	14
3.	PCPR	2
4.	GKRPA	1
5.	Szkoły	3

Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczyźnie odpowiedzialny jest za obsługę organizacyjno – techniczną Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego, dlatego, też z dniem 02.09.2013 r. dyrektor

Ośrodka wyłonił z grona pracowników socjalnych Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Zespół zajmujący się procedurą Niebieskiej Karty ujedynolicił procedurę oraz wytworzył sieć porozumienia między instytucjami realizującymi zadania określone w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, co znacznie polepszyło współpracę w tym zakresie.

Od lutego 2016 r. pracownicy socjalni wyznaczeni do realizacji procedury Niebieskiej Karty prowadzą Grupę Wsparcia Dla Osób Doznających Przemocy, mieszkańców Gminy Pszczyny. Planowane jest dalsze działanie w tym zakresie.

7. Klub Seniora

Od 2016 roku rozpoczął swoją działalność Klub Seniora w ramach projektu socjalnego „Aktywizacja i integracja seniorów poprzez działalność Klubu Seniora”. Projekt jest odpowiedzią na zwiększającą się liczbę osób starszych w społeczeństwie oraz prowadzonej polityki senioralnej, która ma za zadanie kształtowanie warunków godnego i zdrowego starzenia się. Głównym celem projektu jest stworzenie osobom starszym miejsca i warunków do spotkań, w trakcie których mogą ciekawie spędzać wolny czas, zaspokoić potrzeby psychofizyczne i edukacyjne. Kładziony jest nacisk na zdrowy tryb życia oraz promowanie aktywności fizycznej, stanowiącą fundament dobrego zdrowia i umożliwiającą zachowanie sprawności i samodzielności w zakresie samoobsługi w dłuższej perspektywie. Podejmowane działania o charakterze edukacyjnym zmierzają do wzrostu umiejętności w zakresie wartościowego spędzania czasu wolnego oraz do mobilizowania seniorów do aktywności poza miejscem zamieszkania, a tym samym podnoszenia jakości życia.

Finalnym celem projektu jest budowanie i utrzymywanie relacji społecznych oraz pobudzanie aktywności seniorów i dążenie do ich aktywności na rzecz społeczności lokalnej. W tym celu, podejmowane są działania z zakresu m.in. integracji międzypokoleniowej, służące wzajemnej wymianie doświadczeń i inspirowaniu do aktywności.

Klub Seniora to zajęcia integracyjne, spotkania ze specjalistami i pasjonatami różnych dziedzin wiedzy, warsztaty pobudzające twórczość, zajęcia o tematyce zdrowotnej, kulinarnej, zajęcia sportowe oraz różnorakie wyjścia i wyjazdy. Plan działań dostosowywany jest do oczekiwań i zainteresowań seniorów. W roku 2016 Klub Seniora objął swoim działaniem 25 osób.

8. Świadczenia rodzinne.

Ośrodek realizuje zadania zlecone z ustawy o świadczeniach rodzinnych. Zadanie to zostało przekazane Ośrodkowi na podstawie upoważnień wydanych przez Burmistrza Pszczyny. Z tych świadczeń w roku 2016 co miesiąc średnio korzystało 2.204 rodzin, a przeciętna wysokość świadczenia przypadającego na rodzinę to 447 zł. Składki emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego opłacano średnio co miesiąc za 108 osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne, za 17 osób pobierających specjalny zasiłek opiekuńczy oraz za 24 osoby pobierające zasiłek dla opiekunów.

9. Fundusz alimentacyjny.

Ośrodek realizuje zadania zlecone z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Zadanie to zostało przekazane Ośrodkowi na podstawie upoważnień wydanych przez Burmistrza Pszczyny. Z tych świadczeń w roku 2016 co miesiąc średnio korzystało 217 rodzin, w których było średnio 355 osób uprawnionych do alimentów. Przeciętna wysokość świadczenia z funduszu alimentacyjnego to 384 zł.

10. Stypendia i zasiłki szkolne.

Ośrodek realizuje zadanie: stypendia i zasiłki szkolne na podstawie upoważnienia wydanego przez Radę Miejską w Pszczynie. W roku 2016 ze stypendiów szkolnych skorzystały 244 rodziny, w której znajdowało się 409 dzieci. W tym czasie przyznano również 2 zasiłki szkolne.

11. Świadczenie wychowawcze Program „Rodzina 500 plus”

Od miesiąca kwietnia 2016 roku Ośrodek na podstawie wydanego upoważnienia Burmistrza Pszczyny rozpoczął realizację Programu „Rodzina 500 plus”.

Świadczenie w wysokości 500 zł miesięcznie na dziecko otrzymują rodzice, opiekunowie prawni lub opiekunowie faktyczni dziecka. Świadczenie przysługuje do ukończenia przez dziecko 18 roku życia. Na drugie i kolejne dziecko świadczenie rodzice otrzymują niezależnie od dochodu. Na pierwsze lub jedyne dziecko rodzice otrzymują świadczenie po spełnieniu kryterium dochodowego: 800 zł netto na osobę w rodzinie lub 1.200 zł netto na osobę jeśli w rodzinie jest wychowywane dziecko niepełnosprawne. Pełnoletnie dziecko do ukończenia 25 lat liczy się do składu rodziny przy ustalaniu dochodu, jeżeli zamieszkuje z rodzicami i utrzymuje się ze wspólnych dochodów. Tylko gdy mieszkańcy ubiegali się o świadczenie na pierwsze lub jedyne

dziecko był ustalany dochód rodziny (dotyczy to rodzin, które mają jedno dziecko, jak i rodzin z większą liczbą dzieci).

Wnioski złożone w okresie od 1 kwietnia do 1 lipca 2016 r. rodzice dostali wyrównanie od 1 kwietnia 2016 r. Jeżeli wniosek był złożony od 2 lipca, to świadczenie było wypłacane od miesiąca, w którym rodzice złożyli wniosek. Świadczenie wychowawcze nie jest wliczane do dochodu przy ustalaniu prawa do innych świadczeń, m.in. z pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, z funduszu alimentacyjnego czy stypendiów dla uczniów i studentów.

W roku 2016 w Gminie Pszczyna została wykorzystana dotacja z budżetu państwa w kwocie 27.777.742,06 zł. Przez okres trwania programu (9 miesięcy) ze świadczenia wychowawczego skorzystało 4.200 rodzin i wypłacono 54.846 świadczeń.

VI - Potrzeby w zakresie pomocy społecznej na 2017 r.

1. W zakresie bezdomności.

Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi stale aktualizowaną listę osób bezdomnych z terenu Gminy Pszczyna – w 2016 roku 62 gospodarstwa były dotknięte problemem bezdomności. Należy jednak w tym miejscu dodać, że Ośrodek Pomocy Społecznej w określaniu osób bezdomnych posiłkuje się ustawą o pomocy społecznej, która mówi, że „osoba bezdomna – to osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowana na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych, a także osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym i zameldowana na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania”.

Ośrodek Pomocy Społecznej z uwagi na brak takiego zaplecza w Pszczynie kieruje osoby bezdomne z Gminy Pszczyna do schronisk dla bezdomnych m.in. w: Rybniku, Myszkowie, Katowicach, Przegędzy, Ustroniu, Kluczach, Wiśle Małej, Dąbrowie Górniczej, Michowie.

Skutkuje to brakiem bezpośredniego kontaktu z takim bezdomnym, a co za tym idzie niemożnością prowadzenia pracy socjalnej w kierunku wyjścia z bezdomności, natomiast ustawa o pomocy społecznej mówi o możliwości objęcia osoby bezdomnej indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności, polegającym na wspieraniu w rozwiązywaniu jej problemów życiowych, w szczególności mieszkaniowych i rodzinnych oraz pomoc w uzyskaniu zatrudnienia.

Fakt umieszczenia bezdomnego w Schronisku poza Gminą Pszczyna powoduje oderwanie go od środowiska lokalnego – brak kontaktu z Ośrodkiem Pomocy Społecznej, z rodziną itp. Statystyka mówi, że bezdomni wracają ze Schronisk do naszej gminy po zakończeniu sezonu zimowego i nadal są bezdomni. Tę sytuację można nazwać zamkniętym kołem, w którym ani na moment nie ma mowy o ostatecznym i trwałym uregulowaniu sytuacji bezdomnego. Dlatego zasadnym wydaje się być uruchomienie noclegowni bądź schroniska dla bezdomnych, którzy rokują szanse na wyjście ze swojej trudnej sytuacji. Rozwiązaniem mogłaby również być ogrzewalnia, która funkcjonowałaby na terenie Gminy jedynie w okresie zimowym.

2. W zakresie budownictwa socjalnego.

Widzimy nadal konieczność zwiększenia liczby mieszkań socjalnych o obniżonym standardzie, a tym samym o niskich kosztach związanych z jego użytkowaniem.

3. W zakresie pomocy seniorom.

W ocenie Ośrodka powinien nastąpić wzrost środków przeznaczanych na pomoc seniorom.

Zauważalny jest wzrost liczby osób starszych w Polsce. Ośrodek widzi potrzebę utworzenia na terenie Gminy Pszczyna Domu Dziennego Pobytu. Dzienny Dom realizuje zadania w szczególności w zakresie: usług opiekuńczych, terapii zajęciowej grupowej i indywidualnej dla podtrzymania kondycji psychofizycznej, usług rehabilitacyjnych, zapewnienia posiłku, poradnictwa specjalistycznego, zaspokojenia potrzeb towarzyskich, rekreacyjnych i kulturalnych.

4. W zakresie zatrudnienia i wynagradzania kadry Ośrodka.

Gmina Pszczyna spełnia standardy w zakresie zatrudniania pracowników socjalnych wskazane przez ustawodawcę.

W ocenie Ośrodka należałoby zaplanować dodatkowe środki na podwyższenie pensji jego pracowników. Obecne pensje są na niskim poziomie i są niewspółmierne do wykształcenia i kompetencji pracowników. Dodatkowo pracownicy chętnie dbają o swój rozwój dokształcając się - kończą różnego rodzaju szkolenia, specjalizacje czy też studia podyplomowe. Niestety pensje, jakie obecnie otrzymują przestają być motywujące, zatem aby podnieść motywację do pracy i do dalszego rozwoju należałoby podnieść również uposażenie pracowników, wynagrodzenie bowiem nie powinno jedynie wystarczać na zaspokojenie li tylko podstawowych potrzeb.

Należy nadmienić, że praca pracowników Ośrodka rzeczywiście nie należy do najłatwiejszych. Dodatkowo stale zwiększają się zadania przekazywane Ośrodkowi, co powoduje wzrost wymagań i nakładów, jakie pracownicy muszą ponosić. Takie nakłady pracy i podnoszenie jej jakości winny być godnie wynagradzane. Nie może bowiem dochodzić do sytuacji, że pracownik Ośrodka Pomocy Społecznej, sam w nim pracując jest zmuszony do wystąpienia o zasiłek z pomocy społecznej.